

За різними оцінками, приблизно у 20% дітей і підлітків у світі є психічні розлади або проблеми. Близько половини

психічних розладів починається у віці до 14 років.

Психічні розлади та розлади, викликані вживанням психоактивних речовин, є провідною причиною інвалідності у світі. Близько 23% всіх років, втрачених в результаті інвалідності, обумовлені психічними розладами і розладами, викликаними вживанням психоактивних речовин.

Що ж таке психоактивні речовини та як дізнатись, чи вживає ваша дитина наркотики?

Згідно з термінологією Всесвітньої організації охорони здоров'я, **психоактивні речовини** – це такі речовини, які при прийомі або введенні в організм людини впливають на психічні процеси, наприклад на когнітивну або афек-

тивну сфери. Такими речовинами є тютюн, алкоголь, деякі ліки, токсичні речовини, наркотики... Усі вони більшою чи меншою мірою впливають на мозок і психіку людини, її здатність тверезо мислити і відповідально діяти.

Деякі з них використовуються в медицині як знеболювальні чи снодійні препарати. Інші, хоч і небезпечні для здоров'я, не заборонені законом. Це – тютюнові та алкогольні напої, препарати побутової хімії.

Однак існує ще одна група психоактивних речовин, вживання яких є особливо небезпечним. Це – наркотичні речовини (наркотики). Хоч наркотичний ефект можуть мати й інші психоактивні речовини, наприклад, деякі ліки, та загалом наркотиками прийнято називати лише нелегальні препарати, розповсюдження яких заборонено законом. Найбільша небезпека психоактивних речовин, зокрема наркотиків, полягає в тому, що вони спричиняють залежність.

Особливістю юнацького віку є суперечливість моральної свідомості, в якій категоричність оцінок поєднується з демонстративним скепсисом і сумнівом в обґрунтованості багатьох загальноприйнятих норм. На відміну від дитини, яка приймає правила поведінки, вірячи в них, підліток уже починає усвідомлювати їхню відносність. Просте посилення на авторитети його вже не задовольняє. Більше того, руйнування авторитетів стає психологічною потребою, передумовою морального та інтелектуального пошуку. Потяг підлітка до вживання психоактивних речовин є ознакою більш глибокого особистого неблагополуччя. Основа цього симптому – психологічна готовність підлітка до вживання психоактивних речовин. Формуючись поступово, вона реалізується за першої ж можливості, тобто у разі виникнення відповідної ситуації, і є логічним завершенням попереднього розвитку.

ЯКИМИ Ж Є ОЗНАКИ ВЖИВАННЯ НАРКОТИКІВ?

ЗОВНІШНІ ОЗНАКИ:

- надмірно звужені або розширені зіниці незалежно від освітлення;
- стан незрозумілої збудженості або млявості;
- мова швидка, невиразна;
- майже повна відсутність, або, навпаки, надмірність міміки;
- різка зміна настрою, спалаху ворожості, дратівливості без будь-якої причини;
- провали в пам'яті, нездатність мислити логічно, пояснювати свої вчинки;
- безсоння і швидка стомлюваність, що змінюються незрозумілою енергійністю;
- невпевнена хитка хода;
- землистий колір обличчя, кола або мішки під очима;
- сліди уколів;
- частий нежить;
- специфічний запах від одягу та волосся.

ЗМІНА ПОВЕДІНКИ:

- байдужість, втрата інтересів до колишніх захоплень, до навчання, прогули занять в школі;
- відхід від колишніх друзів, поява нових (дивних з точки зору батьків);
- наростаюча прихованість, прагнення до усамітнення;
- поява брехливості;
- поява в розмові жаргонних слів і позитивних висловлювань щодо вживання наркотиків;
- постійний пошук грошей;
- зміна апетиту.

Якщо ви помітили якісь із цих однак у своїх дітей, зверніться до психолога або нарколога.

За матеріалами ЦГЗ МОЗ України

Зловживання психоактивними речовинами. Як дізнатись, чи вживає ваша дитина наркотики?

